

Lokal information för dig som ska göra teoretiskt och praktiskt prov för lotsdispens: Göteborg

De kunskaper som krävs för att få en lotsdispens preciseras i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2017:88) om lotsning. Den här informationen är avsedd att förtydliga vilka kunskapskrav och rutiner som gäller för dig som ansöker om lotsdispens i lotslederna till Göteborg.

Innan du skickar in ansökan om lotsdispens till Transportstyrelsen ska du genomföra minst en informationsresa med lots i farledens båda riktningar (Norra och Södra leden) på det fartyg som ansökan avser. När din ansökan har godkänts utfärdar Transportstyrelsen ett examinationstillstånd för teoretiskt och praktiska prov.

Kursbok

Vid det teoretiska och praktiska provet ska du uppvisa en kursbok (resplan). Den bör vara gjord i ett sjökort eller som en kopia av ett sjökort och gärna i A4-format så att den kan förvaras och användas i en pärm. Innehållet i kursboken ska överensstämma med Transportstyrelsens information i bilaga 2 till TSFS 2017:88. För att få gå vidare med praktiska prov krävs godkänd kursbok.

I kursboken bör girbärningar eller giravstånd anges för girar som är större än 15 grader om giren utförs med autopilot och förplanerad girradie. Se exempel på girplanering i bilaga 1 och 2 till denna information. Ett ungefärligt girmärke bör även anges för andra typer av framförande, till exempel handstyrning. Radaravstånd ska anges vid alla flytande sjömärken eller där det kan vara förenat med risk att framföra fartyget, som t.ex. vid 10,8-metersgrundet söder om Koholmen och Vinga.

Teoretiskt prov

Det teoretiska provet ska avläggas före det praktiska provet och kan påbörjas alla dagar mellan kl. 08.00 och 20.00. Beställ provet i god tid via lotsbeställningscentralen, gärna en vecka i förväg, så att du kan göra provet vid önskad tidpunkt.

Provet består av ett blindkort som ska fyllas i och ett antal skriftliga frågor.

I blindkortet redovisar du allt som är av betydelse i och i närheten av farleden enligt informationen i ”ombordsetet” som du får vid informationsresorna. Kablar och rörledningar ska också redovisas. Som blindkort används sjökort 9313, där land och alla fasta sjömärken finns tryckta. Sjökort 9312 används för området innanför Rivöfjord. Det räcker att rita bojar och prickar en gång.

Tankfartyg med en längd på 80-100 meter ritas blindkort från Rivöfjorden och in till hamn. Lämpligen i sjökort 9312.

Den normala provtiden är tre timmar för blindkortskrivning och en timme för de skriftliga frågorna. Direkt efteråt går den förordnade lotsen igenom provet tillsammans med dig. Den totala tiden för provet är normalt fem timmar.

Praktiskt prov

Beställ det praktiska provet i god tid, minst ett dygn i förväg.

Du ska kunna framföra fartyget med och utan hjälpmedel som elektroniskt sjökort, begränsningslinjer, ”track”, ”curved headline” m.m. Under det praktiska provet ska bemanningen på bryggan bestå av dig som ansöker om lotsdispens och i övrigt vara i enlighet med det som anges i blanketten ”Underlag för säkerhetsbedömning”. Minst ytterligare en nautiker ska emellertid finnas på bryggan.

När en lotsdispens ska kompletteras så att den blir giltig även vid assistans av bogserfartyg krävs ett kompletterande praktiskt prov. För detta prov måste ett särskilt examinationstillstånd utfärdas av Transportstyrelsen. Dessutom ställer Göteborgs hamn särskilda krav.

Krav för lotsdispens vid bogserbåtsassistans

Göteborgs hamn kräver att då fartyg ska assisteras av bogserbåt så ska också lots anlitas. I Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2017:88) om lotsning framgår de kunskapskrav myndigheten ställer för att en lotsdispens ska medges. Utöver dessa regler har Göteborgs Hamn som ansvarig för hamnens anläggningar och säkerhet ytterligare krav för att tillåta att fartyg med lotsdispens anlöper hamnens kajer.

Kriterier för befälhavare som innehar lotsdispens att erhålla möjligheter att arbeta med bogserbåtar utan att då anlita lots:

- Att medverka på minst två (2) bogserbåtuppdrag ombord i bogserbåten, gärna i olika bogserbåtstyper.
- Att genomgå teoriutbildning avseende bogserbåtars konstruktion/bogserteknik m.m. Omfattning cirka en halv dag.
- Att ha manövrerat fartyg, liknande den dispensen gäller för, i adekvat simulator. Omfattning cirka en heldag.

Då ovan nämnda moment är genomgångna, vilka noteras/signeras på därför avsedd logg utfärdad av Göteborgs hamn, sänds denna komplett ifylld till Transportstyrelsen som då kan utfärda tillstånd (examinationstillstånd) för uppkörning.

Övrig lokal information och vägledning

Du som söker ska ha kunskap om följande:

- Distanser inom området, bland annat för att kunna beräkna var möten kommer att ske.
- Avstånd i de hamnområden inklusive hamnbassänger som ansökan om lotsdispens avser. Avstånden ska anges i meter avrundat till närmaste tiotal, och informationen bör föras in i kursboken.
- Djupet vid kajer i aktuella hamnområden.
- Kajriktningar i hela grader vid de kajer som dispensen kommer att omfatta. Informationen bör föras in i kursboken.
- Skaderisker ovanför och under vattenytan om fartyget angör kajen i vinkel.
- Minimikrav på antal och typer av förtöjningar vid de kajer som kan bli aktuella för fartyget.
- Lämpliga platser för att vända fartyget i hamnen. Vändcirkel finns angivna på den Passage Plan som erhålls från lotsarna. Informationen bör föras in i kursboken.
- Rutinen för att få tillstånd att avgå från kajer i VTS-område Göteborg.
- Reglerna för hur fartyg ska framföras vid kranarna i Skandiahamnen. Till exempel får ett fartyg inte passera under en fälld kran även om fartygets högsta höjd över vattenytan understiger kranens lägsta höjd. Vid den lägsta kranen är höjden 34 meter över medelvattenståndet (MWL).

Du som söker ska känna till följande:

- Fartyg som ska ankra på Rivö- eller Danafjorden behöver göra en avsevärd nedsaktning, och andra fartyg som trafikerar lederna bör vara beredda på detta.
- Vid god sikt är det oftast olämpligt att möta ett ”bilfartyg” eller annat större fartyg i Gäveskärs-, Böttö- eller Måvholmskröken samt norr om Dynan.
- Vid nedsatt sikt bör man undvika möten i alla större girar och där det är små marginaler, som till exempel vid Brandnäsbroten och norr om Dynan. Framförallt gäller detta möten med passagerarfartyg och tankfartyg.
- Lämplig fart när man passerar fartyg som bunkrar eller fartyg som ligger inne vid Torshamnspiren är 8-10 knop. Gott sjömanskap ska iaktas och framfarten bör anpassas efter det egna fartygets storlek och tendens till vågbildning.
- Vid manövrering är det tillåtet att använda ankare inom Göteborgs hamnområde, men inte så att kablar eller rör riskerar att skadas.

Övriga upplysningar

Göteborgs hamn ställer krav på att du i samband med lotsdispensprövningen genomför hamnens E-learning utbildning för att bl.a erhålla kunskap om Hamnordning, Allmänna Hamnföreskrifter. Efter genomgången E-learning skickas intyget till pec@transportstyrelsen.se.

Kurskoden till E-learningen får du av Hamnkaptén eller vice Hamnkaptén. Ett besök ska också göras hos Gothenburg approach (Port Control, lotsbeställningen, VTS Göteborg), detta besök kan samordnas i samband med att teoriprovet skrivs.

Hamnordning och de Allmänna Hamnföreskrifterna för Göteborgs Hamn återfinns på hamnen hemsida och kan laddas ner.

Kontakta Göteborgs hamn

För ytterligare information ta kontakt med hamnkaptén eller vice hamnkaptén via Göteborgs hamns webbplats: www.portgot.se

Kontakta Transportstyrelsen

Om du har frågor om prov och lotsdispenser som lotsen inte kan svara på – ta kontakt med Sjö- och luftfartsavdelningen på Transportstyrelsen.

E-post: pec@transportstyrelsen.se

Telefon: **0771-503 503**

Transportstyrelsen i samarbete med de förordnade lotsarna i Göteborg

Reviderad 2020-03-26